

tum, pero per més que la gent s' obri en canal, no prenen mala fegomia; es lo de sempre.

Per lo tant: «en la verbena de San Lorenzo se baixó, se cantó, y hasta hubo las broncas de costumbre sin que la cosa tomase mal cariz.»

Y fins à un altre dia. Qui gemega ja ha rebut, y 'ns hem divertit he y honestament. ¿Quines novetats hi ha? Diu que Mac-Kinley no admés las observacions d'Espanya. No 'm sigas ximple! Dic que quina se 'n prepara! Ah; corrida pel diumenge. Aquestas son... Y no 'm vinguis ab círcis trencats. Vaja, fins al diumenge!....

Resum: «El domingo habrá corrida de toros». Síntesis: «Los madrileños vivimos en el mejor de los mundos imaginables».

Dit per ells mateixos, confessat y descrit per un corresponsal que tal vegada era á la verbena y que de segur anirà als toros del diumenge per telegrafiar las gracies dels diestros. Jo ho diulen ells ab això de la censura: ¡Si al menos hi hagués corrida cada dia!..

Aquest poble que de tot tant se li 'n dona, que 's pega gavinetadas sense malicia, que si 's pert una esquadra 's queda tant fresh y si 's mulla una corrida 's desespera, es lo genuí poble espanyol, lo que senyala als polítichs la opinió de tota Espanya, la única que ells tenen en compte, es lo poble de Daoiz y Velarde, lo gran poble, que ni te industria ni comers, ni pena ni gloria, ni preferencias ni repugnancies, ni color polítich, ni religios, ni indiferent, ni res. Te toros, y ab un tros de pá pel dia d'avuy y una corrida pel diumenge que vé, es lo poble felís, es Xauza, es la terra de «pan y toros».

Aquest poble 's regeix per lleys especials; es allá ahont fan la carrera 'ls polítichs d'Espanya. Y com que 'ls polítichs allá 's fan y allá 's farán, y 'l poble madrileny no cambiará mai de modo d' esser y serà sempre 'l poble de «pan y toros», á Espanya no cambaré mai de polítichs. Y no cambiant de polítichs, es inútil que 'ns planyém ni 'ns queixém. Ne hi ha remed per Espanya.

X.

Las elecciones provinciales

En los primers quinze días del próximo Setembre se procedirá á la elecció de diputats de província. Segons lègim en los periódichs, lo ministre de la Governació la prepara ja, seguint la seva vella costum. No 's necessita res més que pera que desesperém de que la naçió se regeneri. Quan los grossos aconteixements que ocorren, no son prou pera reprimir en nostres governs la tendencia á falsejarlo tot y á substituir la seva voluntat á la del poble, no 's pol esperar que res la reprimessa com no sia un moviment que escombre del poder á lliberals y conservadors y cambi fundamentalment la organisió del Estat.

En Capdepón y En Sagasta son vells y ja no son capassos d'esmena; es de presumir, empero, que altrás més joves farien lo mateix. Altres més joves hem vist empleant iguals procediments. Ara mateix n'hi ha en lo Gobern que 's sentirian mortificats en son amor propi si no poguessin disposar, no sols dels llochs de la Diputació de llur província, sino fins dels de son darrer Municipi. Comensa aquí 'l caciquisme en los Ministeris, y acaba en las alcaldías y en los jutjats municipals.

Neix lo mal de les costums viciosos dels que manan; pero encara més de la índe de les constitucions: Allá hont l'Estat ho es tot, tendeix á absorvirlo y dominarlo tot. No admel contradicció ni obstacles: fins en los qui desempenyan cárrechs populars vol simples instruments. Ho conseguirá sens dupte mentres no 's vegi reduxit á regir loá interessos nacionals. Per sos governadors tindrà sempre á la seva mà las províncias y 'ls pobles; per sos governadors y per l' ample xarxa d' empleats de son nombrament que té damunt de tota la Península.

Inútil es esperar que això millora fins ni ab la República, si la República sosté la actual omnipotencia de l'Estat. No de la forma, sino del sistema del Gobern que 's regeix depen en primer terme lo mal que deplorém. Per això som enemichs de la República unitaria; lo queríem d'un poder hereditari per un poder electiu, no influirà ni poch ni molt en la llibertat dels comicis. Los procediments electorals serian, ó al menos podrian esser, los mateixos, y 'ls resultats serian idéntichs.

No volen persuadirse aquests republicans de la necessitat de reformas radicales. La primera que 's ha de fer pera que la revolució sia útil, es reduhir á l'Estat á ses funcions naturals. Sense això no poden esser lliures les províncias ni 'ls pobles, y via constantment amenassada la llibertat dels individuos. Pén-

sinho, si es que per un cego amor á la República, no han posat claus y furrellats á las portas del seu entinent.

(De *El Nuevo Régimen*.)

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS del dia 23 d' Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vació	BARÒMETRE aneroide	GRAU d'humitat	PLUIA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSEР- PAR-ticular
9 m. 3 t.	759 759	85 83	'	74	Nas	

HORAS d'obser-vació	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 62 Sombra 31	21 30	27 30	S. S.	Cumul	0% 0%

Lo tres d' Arrabal de Santa Agnès desde la plassa de Catalunya fins á la font d'aquell nom, està que realment no pot passarshi; tants son los cloths y la terra-pols que hi ha.

Si 'l senyor Alcalde ó la secció de Foment donessin l'ordre de que 's recullís la terra y 's tiressin unas quantas carretadas de matxaca á dit tres d' Arrabal, després de cumplir un deber, ab seguretat que 's veus de qui 'ns tem porta-veu, los hi agrahiríam.

Lo regidor Sr. Vergés, vehí de tal punt, podría interessarse ab sos companys de comissió pera que si gués un fet tal petita millora.

Si 's reuneixen suficient número de senyors regidors avuy á las dotze del mitj-día l'Excm. Ajuntament celebrarà sessió de primera convocatoria.

Segons nostras notícies los cassadors de cunills cada diumenge fan una excursió pera veure si cassan á alguns d'aquests individuos de la familia dels rose-gadors.

Com que la Lley priva aquest sistema de cassar fins que s'haig vermat, no fora per demés que la Alcaldia donés las més severas ordres als Guarda-termes pera que fassin retirar ó detinguien á aquells cassadors.

Ahir comensá l'periode electoral, y per lo tant es-perém de la Autoritat Militar que procurará publicar un bando retornant las garantias constitucionals, en lo que afecta á la reunio d'electors, conforme ho té disposito lo Gobern de Madrid.

Lo President de la Agrupació Catalanista de La Garriga, Sr. Pareras, á fi de que l'informe per part de la autoritat local no sufrís equivocació sobre 'l manament de donar compte y rahó al Gobernador de las societats existents y per lo tant de dita Agrupació y ses tendencias, ha remés á l'Alcaldia las bases pera la constitució Regional catalana, acordades en la Assamblea de Manresa, ab una nota al peu de las mateixas, que per sí sola es la sintesis del catalanisme. Per dita nota podrá coneixer la superior autoritat de la província, las tendencias y 'l caràcter del President, que no ha volgut amagar res, ab tot y no ser costum en los temps que corren de dir la veritat real als seus superiors per por de molestarlos y fentlos viure sempre del sofisme, may de la realitat.

Per això ha fet be nostre company de ser al mateix temps que respectuós, enèrgich devant del representant del Poder Central.

Torna á apretar la calor. Pocas vegades n'hem vist aquí una tongada tan llarga y sostinguda. Ni una pluja ni senyals. Lo dia de la Mare de Déu se 'n vegé alguna per la part d'Olot, llampegant á la vetlla, pero aquí no arreplegarem una sola gota d'aygua. Les patates están ja perdudes y á horas d'are ja potser la pluja las faria més mal que be. Los blatdemoros, fins lo que fins are s'han sostingut, sufreixen ja vivament y la cullita promet esser molt magra. La pols dels camins es ja tan espessa que no hi ha medi de deslliurarsen. Aquesta gran calor es, segons notícias, general en tot lo Principat, y no se 'n deslliuran ni las comarcas més anomenadas per la fresca. Veyam fins quan durà.

La Reyna ha firmat un decret referent á la compracció e investigació del impost especial sobre consum d'ayguardents, alcohol y licors y del impost sobre 'l consum del gas y de la electricitat últimament estableert, quins travalls se realisaran per deu investigadors tècnichs enginyers industrials.

Ans d'ahir los empleats de Consums decomisaren un boçoy que contenía una carga y mitja de ví, lo

qual s' havia introduhid á la població per lo portal del Camí de Riudoms, sent creure als empleats d' aquell fielat que era buyt.

La spreensió se verificà al carrer de Gornals y nos sembla que no cal dir que 'l boçoy anava dins d'un carro.

Lo catedràtic de francés de la Escola Superior de Comers de Barcelona don Ignasi Dublé, ha publicat unes atinadas «Consideracions etimològich comparatives sobre la llengua francesa» llegidás per son mateix autor en una Acadèmia d'aquelle ciutat. Lo tema que desenrotilla 'l senyor Dublé es senyalar la semblança que existeix entre 'l català y francés lo qual facilita als nascuts á Catalunya l'estudi d'aquelle última llengua. La catalana, segons dit autor molt acertadament fa constar, s'acosta més á la francesa que la castellana y ho demostra ab gran deteniment, ab rasons de llògica irrefutable y ab exemples. Greyem de molta utilitat lo travell del senyor Dublé y 'l reconéim als nostres lectors.

Diu «El Diario del Comercio» de Barcelona:

«Assamblea regionalista á Casp.—En la histórica ciutat del Compromís se pensa celebrar una Assamblea regionalista en lo vinent Setembre ó primers de Octubre, á la que 's convidarà á molts pobles del Baix Aragó, de la província de Tarragona, á la prempsa d'Aragó, á trenta set organismes y disset periódichs regionalistes de Cataluya.»

La esmentada Assamblea es com consecuencia de la que 's celebrà á Alcañiz lo 24 d'Octubre darrer, que sos iniciadors se proposaren, això es, donar á coneixer lo programa regionalista é indicar la conveniencia de la formació d'un partit aragonès que defensi 'ls interessos generals d'aquella noble terra tan oblidada dels polítichs, y posar los fonaments pera fer una activa propaganda en contra dels centralistes que en totes las situacions políticas de la restauració imposan allí per la forsa candidats «cúneros», com si aquella nobilissima regió espanyola fos terreno conquistable ú hospital d'invalíts; polítichs que no tenint més títuls, ni més historia, ni més prestigis que la de ser desconeguts per tot arreu y lacayos «incondicionals» de goberns perturbadors de la tranquilitat pública, venen á desempenyar en la política espanyola 'l trist paper de miserables, y, per tant, despreciables *guindillas*.»

Escríuen de Mataró:

«Rum-rum.—Son objecte de molt rum-rum las obres que se fan en un gran casal d'un dels carrers de mes trànsit, y que la imaginació popular revesteix ab misteriosos y fantàstichs detalls. Diuhen, entre altres coses, que s'ha tret l'enrajolat posanthi groxuda capa de sorra per ofegar las petjades y que s'han vist entrarhi molts argollas, ganxos, cordas, escalsas y altres endróminas estranyas, de tot lo que la gent senzilla en treu la consecuència de que allí s'hi está preparant ja, per los carlins, lo Tribunal de la Inquisició.

Nosaltres que no tenim llana al clatell y que sabém bé que la inquisició ha passat al domini de la Història, no creyem pas las tonterías que din lo vulgo, però si opiném que seria convenient que l'amo del casal ó l'inquilino, segons lo cas, espliquin al públic lo que allí hi volen fer y d'aquest mode la gent no faria castells al aire, y 's treuria l'esglay del cor de mes de quatre «despreocupats» que 's fonen com una candela cap per avall de tant somniar que ja estan amarrats á la torredora.»

A El Ferrol han sigut venudes en 50.000 pessetas las dos goletes de guerra «Concepción» y «Concordia», dos barcos vells que estaven anclats en lo port y que s'han adjudicat á un català.

Sembla que 's patrocina á Tortosa la idea de crear en dita ciutat una Sucursal del Banc d'Espanya, en igual forma que la d'aquesta ciutat.

Ahir se nos digué, sens que poguessin confirmar la notícia, que havien sortit precipitadament cap a Badalona forces de la guardia civil á causa d'haver estatillat en dit poble un motí per qüestió de la cobrança de contribucions.

Lo dissapte sortí de Cádiz la escuadra espanyola composta dels acorralats «Pelayo», «Carlos V», «Alfonso XIII» y «Vitoria» y 'ls destroyers «Audaz» y «Proserpina».

Sortí ab rumbo Nort y fondejarà en los ports á que arribin las tropas repatriades.

Lo recordat ahir per concepte de Consums puja a 971'52 pessetas.

Copíem y's tem nostra la següent gatzella de «La Opinió» de Tarragona:

«Sembla increible que dues poblacions tan properas y que tantes relacions comercials les manten en entre si com Tarragona y Reus no hi hagi establert més que un correu diari, sent sisís que podrian establirsen cómodament per lo menos dos, utilisant los trens de las onze del matí y l' de las cinc de la tarda.

Cridém sobre l' particular l' atenció del senyor Administrador de Correus d'aquesta província, esperant de son reconegut zel y activitat que procurarà per quants medis estigaran a conseguir l' establiment d'un segon correu entré aquesta capital y la veïna ciutat, quina faita tants perjudicis ocsiona al comers d' ambdues poblacions.»

Escríuen de Cádiz que en las Agencias executives de los pobles existeixen mes de dos milions de recibos de contribució rústica, que serán declarats partidas fallides, sortint las fincas a la venda en pública subasta.

Aquest anquilament de la riqua agricultura contiuará en augment si no s' disminueixen las cargas y gravamens que pesan sobre aqueixa propietat, y no s' procura fomentar lo travall estimulantlo.

Llegim en *La Veu del Vallès*: «CASTELLANS CONTRA CATALANS Y VICEVERSA. A quarts de dues de la tarda pel dijous hi hagué un esvalot en una important fonda d' aquesta vila. Sigué entre 'ls que s' asseyan al vol de dues taules que estaban de costat redactors uns de *La Veu del Vallès* y castellans los altres. Sembla que l' espurna que originà l' foc, va ser l' article que publicarem diumenge, titulat «*Las dues ànimes*». Com que era dia de mercat, no cal dir si se'n hi aplega de gent al lloc del succés; pero això no es res. que avans los catalans no tornaré a ser amos de casa nostra, hem de veurer coses de molt més bullo que la que motiva aquestas ratllas.»

Un periódich de Cartagena 'ns ho esplica. Lo «*Le-Pantos*» sortí de proves y sufri averías; y en quant al èxit d' elles no n' parlin. Set millas per hora; casi, casi com las barcas del bou.

Temps endarrera 'ns sofocava que l' «Alfonso XIII» hagués sols conseguit ferne onze y ben aviat ha vingut lo seu pàri a deixarlo pels núvols.

Aquí a Espanya 'ls barcos que construim per protegir algunes cintas predilectas dels que tot ho poden, lo millor es que no n' fassin de probas. Així no quedarán malament. Quan se van construir los acorazats del Nervión, aquests que han tingut una flota gloriosa a Santiago, va volgut probarse l' «Infanta Maria Teresa», y tres ó quatre vegades que ho intentaren sufri averías y desgracias, y s' tingué que deixarho corre, donant-lo per bò. Després ab los altres que hem anat tirant al mar (esta es la paraula) ja hi renunciaré a fer demostracions: eran excelents, inmeillorables porqne si. Varem i'c ab ells lo mateix que D. Quixot ab la seva celada: la reputació de lo millor que pogués haverhi pero guardantse de probarla.

Y ben mirat aquesta conducta es la que s' deu seguir sempre. Així sí, cuidant de que 'ls barcos se'n tinga dintre dels ports perque no prenguin mal. De surtir ni parlarne, que allors podría venir un altre Santiago y tenirnos que posar las mans a la cara perque no hi surti de nou la vergonya.

Los ordenanças de telègrafos han dirigit a la Lliga de Catalunya, Càmera de Comers y Foment del Traval Nacional, una instància solicitant apoyo pera recabar que l' Estat los pagui puntualment los cinc céntims per telegrama portat a domicili.

Casi totes las Cambres de Comers espanyolas sponyan la petició dels ordenanças de telègrafos, per considerarla, com efectivament ho es, molt justa.

Copíem de «*La Veu de Montserrat*» de Vich:

«L' atreviment d' unes malas pràuas que corren per aquets vols se fa perillós no sols dintre de las casas, com darrerament hem vist, sino encara més, y ab més rahó, en los camins una mica solitaria del que venen a las masías y pobles veïns. Ultimament ha esdevingut algùn cas que prova la gran necessitat que hi ha de vigilancia. Nos sembla a nosaltres que aquells que estan en lo deber de exercirlo han de convéncers de que 'ns trobem en un estat excepcional y que convé redoblar las precaucions. Per aquesta vigilancia ordinaria creyem que no faltan aquí elements, los quals han de portar, naturalment, com tota policia una mica ordenada, l' alta y la baixa dels subjectes sospitosos, als quals es de necessitat seguirlos los passos. No es cessa de tant mal fer l' enviar algunas patrullas a vigilar si en los voltants de la ciutat es tot gent de bé la que s' hi passeja. Ab la meytat de la vigilancia que

posan los carabiners en mirar si's fa tabaco pels horts ja quedaríam contents.»

D' sis Mars a Septembre de 1897 moriren en la isla de Cuba los segunts individuos de tropa, naturals de nostra província.

Esteve Ganso Angers, de Falset; Ramón Gil Subirat, de Tarragona, y Joseph Martí Zamora, de la Canonja.

«El Noroeste», important periódich de la Corunya, publicà un d' aquells últims dies en llati son article de fondo.

Ha sigut això objecte en aquella capital de curiosos comentaris, atribuïntse la ocurrencia del diari corunyés a eludir los rigors de la censura militar que en dita província com en aquesta ciutat es molt severa.

Los seus faticas passarien los senyors censors al trobarse ab un escrit tan different de la llengua castellana.

Segons prevé la llei municipal, durant la segona quinzena d' aquest mes quedarán definitivament constituides las Juntas municipals.

Las excusas y oposicions que s' formulin, sempre que s' justifiquin, se resoldrà y admetterán dintre dels vuit dies següents, procedint los Ajuntaments a nou sorteig pera cubrir las vacants que resultin.

ESCORIAS THOMAS.—Végeu l' anunci de la quarta plana. Dirigir-se a casa Gambús, carrer de Vilà Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 22 d' Agost de 1898

Naixements

Cap. Matrimonis

Joseph Rius Masdeu ab Antonia Llombart Llansà.

Defuncions

Maria Angela Ardévol Selma, 86 anys, Sant Tomás 34.—Encarnació Mercadé Vilà, 18 mesos, Presó, 9.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' any. — Sant Bartomeu.

Sant de demà. — Sant Lluís.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'42	Filipinás	'
Exterior	66'10	Aduanas	86'75
Amortisable	'	Cubas 1886	71'50
Francesas	23'95	Cubas 1890	55'50
Norts	24'90	Obs. 6 00 Fransa	74'50
Exterior París	40'82	Obs. 2 010	37'50

GIROS
París 65'50 Londres 41'80

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de menedes y bitllets de tots los païssos.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfan los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	57'47	Cubas del 86	71'50
Exterior	66'10	Cubas del 90	55'50
Colonial	'	Aduanas	86'62
Norts	24'90	Oblg. 5 p 2 Almansa	75'50
Francesas	23'95	Id. 3 p 2 Fransa	37'50

PARÍS

Exterior	40'75	Norts	'
		GIROS	

Paris 65'50 Londres 41'80

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de menedes d' or de tots los païssos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adhesió de las obligacions al conveni de la Companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons venuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dies fetxa.
» á 8 » vista.

París á » vista.

Marsella á 8 » vista.

VALORS LOCALS DINERS PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	750	750	750
Industrial Harinera	500	500	500
Banca de Reus	475	475	475
Manufacturera de Algodón	100	100	100
C. Reusense de Tranvias	150	150	150
privilegiadas al 5 per cent.			

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 22

De Santander y Valencia en 20 dies v. «El Gallo», de 672 ts., ab petroli, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

Despatxades

Pera Palma de Mallorca v. «El Gallo», ab tràxit.
Pera Gandia llaut «Florentina», en lastre.
Pera Cartagena bal. «Buenaventura», ab farina.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Com se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menys tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sàs consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolència orgànica, que apareix moltes vegades insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó bé a consecuència d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, està exposat continuament a una mort terrible; pera això basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ó obertura que deix passar l' intestí per efectuar la estrangulació del mateix.

Consecuència de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui l' nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolència, quan no es així, sinó que es precis que l' braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexperitas, que coloquen braguers al azar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou. ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogàstricas pera corregir la obesitat, dilatació y abundantament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgià especialista en lo tractament de las hernias ab llargs anys de pràctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS. PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 23.

Avny firmará la reyna lo decret, aixecant la suspensió de garantías constitucionals per lo que s' refereix al cumpliment de la llei electoral.

París 23.

Diu un despaig de Washington, que l' general Merrit ha arribat a un acord ab lo cabecilla Aguinaldo.

Los nortamericanos se proposan establir á Filipines un Gobern conforme á la política dels Estats Units.

Los tagalos han abandonat al cabecilla Aguinaldo, intentant entrar a Manila, sense que ho hagin conseguit.

Lo cabecilla rebelde s' apoderà de las conduccions d' sygnal á la capital.

